

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zapolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1900.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXIX. évfolyam. 217. szám.

Hirdetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 „
Negyedévre ——— 6 „
Egy hóra ——— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapi kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Szombat, szeptember 22.

Idők változása.

Nagybecskerek, szeptember 22.

(y.) Kevesbednek a közjogi szónok-
latok az újságokban és szaporodnak azok
a közlések, melyek krajcáról krajcár
követik az élelmi szerek és életszükség-
letek árát, minden krajcárnak kikutatják
az okát és fürkészik, vajjon nem lehetne-
e eltüntetni egyet-egyét belőle.

Rájöttek, hogy ezeken a krajcárokon
nyugszik a boldogság, békeség, megelé-
gedés, mert jóllehet a poéták továbbra is
a rózsaszínű felhőt és a kék nefelejcsét
tartják a csalogánydallal egyetemben az
édes boldogság szülő mamájának, ám a
szürke szakállu, elhanyagolt ruházatu, ba-
rázdás homlokú bácsi, a kit valóságnak
meg életnek neveznek, napnál fényeseb-
ben kimutatta s be is bizonyította, hogy
mindez gyermektegy tévedés.

A kenyér és hus ára, a férfi napszám
értéke s az egy napi munkáért cserébe
kapható egy napi életfeltétel, ez a világ
nyugalmanak s tehát boldogságának is az
alapja.

Aki ezekre az elemi alapfeltételekre
nem figyel, aki kihagyozott ceruzával utána
nem számít, az akaratlan pazarlásban megy
tönkre, felületesen gondozott háztartásának
egyensulya megbillen.

Még egy évtized előtt is nagy szé-
gyen lett volna a közszokásban egy jeles
magyar napilaptól oly kevésbé lendületes
témákkal foglalkozni, mint „a hus ára“ és
társai és lám manap mindinkább szapo-
roznak ezek a címek, mert rájött arra a
magyar is, hogy az ember nem a nemzeti-
színű holdban él, hanem az ügyes-bajos
földön.

Ezek az ügyes-bajok ma a legérde-
kesebb témák, ezeket olvassa mohón a
közönség is, mely egyelőre meg van nyu-
godva a közjogi rendszer mai állapotában
s abban a harsány tagadási tevékenység-
ben nem akar kifáradni, mely tapasztalat
szerint semmit nem hoz a nemzet kony-
hájára, sőt, csak arra való, hogy vissza-
tartsa a jó munkától is a különben ráter-
metteket.

Ezt a felfogást veszik át az államtól
és nemzettől a városok, illetve a városi
közönségek is. Kicsinyben ők is államok,
lokális politikákkal, fiacsiakkal és elége-
detienségekkel.

A városoknál is utat tört magának a
felfogás, hogy a közönség érdeke a legelső
és pedig a közönség megélhetési, egész-
ségségi s kényelmi érdeke.

Nem a szabályzatok szavainak csűr-
ésben, csavarásában és mindenkor a köz-
kassza javára való kimagyarázásában fe-
szik a városigazgatás helyessége, nem azok
a hatóságok a legtekintélyesebbek, melyek
a legnagyobb képpel és legszigorubb hom-
lokál lépnek fel, hanem az a helyes
városigazgatás, mely ki tudja okoskodni,
hogy a város népe mi módon képes a
krral olcsóbban kapni a kenyeret, húst,
tejet stbit és az a hatóság a legtekinté-
lyesebb, legbölesebb, mely legjobban oda
tud simulni az élet individuális bajaihoz
s mely érti és érzi, hogy nem a közön-
ségnek kell paragrafusra görbülni minden
ponton, hanem a paragrafusoknak kell
hajlékonyan ráilleszkedni az emberekre.

A mi városunkban még sok tekintet-
ben dul az a régies, káros felfogás,
mely mereven elsáncolja magát a minden-

napi élet igényeitől s embereitől és csak
az adófizetőt ereszt be tekervényes szük-
utakon a sáncokba. Hanem ha a sáncok
előtt megrekednek a szekerek, hideg nyu-
galommal tudja nézni s távol áll tőle a
szándék, hogy méltóságosan megült hely-
ről felkeljen és segítségére siessen a rá-
szorulóknak.

A mi hivatalos pedanteriáink sokszor
egyébre se valók, mint, hogy megboszant-
sák a kenyérkereső foglalkozásokat, vám-
jaink s egyéb adószedéseink pedig mi den
meggondolás nélkül való kényelmes cselek-
vések, melyeknek egyetlenegy alaptörvénye
és tengelye az, hogy a város a lehető leg-
kisebb fáradsággal jusson ahhoz a pénz-
hez, melyre neki szüksége van.

Valamint a császárnak, úgy a város
nak is meg kell adni a magát, az kétség-
telen, de nem mindegy az, hogy honnan
és hogyan veszi el.

Jogos panaszok vannak e tekintetben
nálunk és pedig úgy a gazdálkodó, mint
az iparúzó és kereskedő közönség körében,
ezeket a panaszokat meg kell hallgatni.
Elmondásukra vállalkozunk.

A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága
közvetlenül a Háznak újra összeülése után ülést tart,
melyben hatánapokat tűz ki a hozzá utasított s még el-
nem intézett összeférhetlenségi bejelentéseknek a tár-
gyalására.

A torontálmezei községi és körjegyzők együtetének 1900. évi szeptember hó 8-án tartott rendkívüli közgyűlésének jegyzőkönyve.

(Vége.)

Évi s egyuttal zárjelentésemet a
következőkben teszem meg:

I. A tanfolyamot 1899. évi szeptem-
ber 3-án nyitotta meg nevemben és helyet-
tem, ki hivatalos ügyekben voltam el-
foglalva, az ügyvezető igazgató s az elő-
adások már másnap, 1899. szeptember
4-én megkezdődtek.

II. Az iskolába 69 egyén kérte fel-
vételét, ezek valamennyien fel is lettek
véve, a kitűzött időre azonban csak 31-en
jelentek meg, a meg nem jelentek be-
jelentették visszalépésüket. A megmarad-
tak közül is évközben 7 kimaradt, 1 meg-
halt, 1 kizárattott s így csak 22 hallgató
maradt az év végeig.

III. Az előadói karban az a változás
történt, hogy miután Kende Ferenc pénz-
ügyi titkár ur, ki 8 éven át rendes elő-
adója volt az iskolának, állásáról le-
köszönt s helyébe Ládai Kálmán pénz-
ügyi segédtitkár urat hívtam meg.

IV. A diligencia alatt az előadói kar,
ugy mint eddig is, teljes odaadással buzgól-
kodott a hallgatók kiképzésén. A hallgatók
szorgalma ellen sem lehetett panaszt
emelni, az előadásokat kellőképpen látog-
gatták. Egy hallgatót azonban kénytelen-
nek voltunk az iskolából kitiltani.

V. A zárvizsgák ez évi június hó
16. 18. és 19. napjain az ügyvezető-igaz-
gató elnöklelet alatt tartattak meg. A vizs-
gán a megmaradt mindegyik (22) hallgató
részt vett, jóllehet, hogy közülök többen
még május hóban tartott jegyzői szigor-
laton már képesítő bizonyítványt nyertek.
A vizsgán résztvettek közül 6 jeles, 4 jó, 9
elégséges, 3 elégtelen eredménnyel vizsgáz-
tak Kormánybiztos nem lett ugyan ez évben
sem kiküldve, de mert az államkormány

a közigazgatási tanfolyamok felállítását
programjába vette fel, iskolánk tanul-
mányozására a belügyi m. kir. miniszter
ur 1900. évi ápril hó 23-án 43696/900.
sz. a. kelt leiratával dr. Némethy Károly
miniszteri osztálytanácsos urat küldte ki,
s a kinek társaságában Boncza Miklós ur,
a Magyar Közigazgatás szerkesztője, nem-
különbén dr. Ruffly Pál ur, országgyűlési
képviselő is megjelentek.

A kiküldött első sorban is az előadói
karral értekezett azon általános elvek felől,
melyeket a felállítandó községi közigaz-
gatási tanfolyamokról szóló törvény s
rendeletekbe kellene felvenni. Majd meg-
tekintette az iskola ügykezelését, könyv-
tárát és felszerelését s végül az egybe-
gyűjtött hallgatók előmeneteléről szerzett
magának meggyőződést.

A belügyi m. kir. miniszter ur 6
nagyméltósága 1900. évi május hó 4-én
47852. sz. a. kelt leiratában teljes meg-
elégedésének adott kifejezést.

VI. Az előadói kar az alapszabályok-
ban előirt értekezleteit rendesen meg-
tartotta s 12 ülésen 94 ügyben határo-
zott.

VII. A könyvtár illetőleg jelent-
hetem, hogy azt a most lefolyt tanévben
vétel után gyarapítottuk.

A könyvtár állaga a könyvtár jegyzé-
kéből tűnik ki, a melyet nagy terjedelmű-
nél fogva sem eredetben, sem másolatban
nem csatolhatok, és a mely mellett egy
szakszerű csoportosítás is van.

Ezek szerint áll a könyvtár a / alatti
kimutatásból kitetszőleg 1245 műből 1259
kötetben.

VIII. A tápintézet ez évben sem
nyitott meg, nemcsak, de mivel már a
belügyi m. kir. miniszter ur 1899. január
20-án 125.666. szám alatt Torontálvár-
megye törvényhatósága 238. kgy./7134/899.
sz. hat. megengedte ezen intézmény meg-
levő készpénzét az iskola céljaira felhasz-
nálni, így nemcsak a már előbb az iskola
által kölcsönvett összesen 640 frt, hanem
a még rendelkezésre állott 34 frt 36 kr.,
vagyis összesen 674 frt 36 kr. adatott át
az iskola pénztárának s így ezen intéz-
mény ezzel együtt megszűnt.

Az internátus számadását 2 / alá
fektetem, melyhez külön hozzáfűzni valóm
nincs.

Az internátus felszerelését a 3 / alatti
leltár tünteti fel; ezen leltárban felsorolt
tárgyakra nézve azonban, mivel az inter-
nátust felállítani nem lehetett, kimonda-
tott, hogy a mit értékesíteni lehet belőle,
értékesíteni kell; így azután a 4. alatti-
ban felsorolt tárgyak 31 frt 60 kr.-ért
eladattak s ezek ára a napló 435., 617.
és 8. t. a. be is vételeztetett, természet-
esen az iskola javára.

A megmaradt többi felszerelési tár-
gyak itt e czimnél töröltettek s azok mint
az iskola vagyona, az iskola leltárába
vétettek fel. (XV.)

IX. A stipendium alap, a melyről
előző évi jelentéséből méltóztatik tudni,
hogy ezt az előadók létesítették s később
gyűjtés által gyarapították, ez évben mi-
vel sem gyarapodott. Követelése mind
befolytak. Ezen tanévben 3 hallgató része-
sítettett segélyben és pedig Pongor Elek
40 frt, Treisz Béla 25 frt, Lókics Emil
15 frt, mint a kik jeles eredménnyel
végezték a tanfolyamot s egész éven át
is kiváló szorgalmat fejtettek ki.

Ez alapján 137 frt 95 kr., illetve 275 korona 90 fillér pénztári maradvány mutatkozik, a melyet az előadói kar háttározatához képest a Nagybecskerek felállítandó községi közigazgatási tanfolyamnak adunk át, mint a volt torontálmegyei községi és körjegyzői szaktanfolyam előadó kara által létesített alapot, olyképen, hogy ennek évi kamatai azon tanfolyamhallgatónak adassanak ki az év végével, a ki évközben írásbeli feladványait mindig jól, helyesen fejtette meg s azt csinos külső formában mutatta be. A számjelzett összegről szóló takarékpénztári könyvet, valamint az 5 % alatt csatolt alapító levél második példányát a belügyi m. kir. miniszter urhoz fogom felterjeszteni.

Ezen alap számadását a 6 % alatti tünteti fel.

X. Az iskola mellett létesített irodára is kiterjeszkedem ezen jelentésemben azért, mivel ez lévén utolsó jelentésem, megszűnik az iskola, megszűnik vele együtt ezen iroda is és így nem lesz több alkalom erről jelentést tehetni.

Az irodát ez évben is sokan keresték fel, miről az iktatókönyv tanuskodik.

Az irodának 1900. évre megállapított költségvetését 7 % alatt, míg a lefolyt időre szóló számadását 8 % alatt csatolom. Ezen számadásra nézve azt kell előadnom, hogy az irodának tulajdonképen 66 frt 65 kr., azaz 133 korona 31 fillér pénztári készlete maradt volna, de a melyre nézve azon intézkedést tettem, hogy mivel az iroda ugyis az iskola kisegítőjeként szerepelt és mivel az iroda is megszűnik, ezen maradékot az iskolának átadtam, s így itt készpénz nem maradt.

Az iroda részére tett vásárlások, felszerelések és butorok pedig ugyis az iskola leltárába lévén bevezetve, ezek is az iskola javára esnek.

Meg kell azonban még jegyezni azt, hogy a 9 % alatti kimutatásban felsorolt községek évi hozzájárulási díjait nem fizették s így e címen 91 frt 92 kr. követelése van, a melyre nézve szintén azt tartom, hogy leghelyesebben teszünk, ha az iskolának átengedjük; s ez alapon azt az iskola számadásába be is állítottam. A számadásban 5. tétel „Ve-gyesek” cím alatt kitüntetett összeget a jegyzői egylet elnöksége engedélyezte s az előadói kar tudtával történt.

XI. A tanfolyamot a lefolyt évben is a polgári iskola egyik tantermében tartottuk meg, melyet az intézet igazgatója díjtalanul, készségesen bocsátott rendelkezésünkre. csupán az iskolaszolgát díjaztuk havi 4 frttal. A tanteremnek a szokott időnél való továbbfűtését és világítását Nagybecskerek városa szintén díjtalanul teljesítette.

XII. A lefolyt tanévben is, mint eddig-elé mindig, szintén megültük március 15-dikét, a mely ünnepélyen a város előkelő közönsége vett részt. Ezenkívül április 11-dikének jelentősége is ösmertette lett az ifjúsággal.

XIII. Végezetül hagytam az iskola háztartását, ide vonatkozólag meg kell említenem, hogy bár alapszabályszerűleg a számadást minden év június végével kellett volna lezárni, de tekintettel arra, hogy iskolánk megszűnik, nehogy két számadást kelljen készíteni, azt most 1899. évi július 1-től a már 1900. évi augusztus hó 3-dikáig terjedő időre állítottam össze és pedig két költségvetés alapján és pedig a 10 % alatti 1899/1900. évi XI. évfolyam költségvetése és az 1900/1901. évi XII. évfolyam 11 % alatt csatolt költségvetése alapján. Meg kell jegyezni ide vonatkozólag azt, hogy mivel az iskolánk költségvetését az alapszabály szerint minden év május havában kellett megszerkeszteni, azt ez alkalommal is, — bár már akkor tervebe volt véve az állami tanfolyamok felállítására — megszerkesztettük s azt a jegyzői egylet annyiaval is inkább elfogadta s megállapította, mivel különben a július és augusztus hónapok szükségletei és a még fedezetlen tartozások, — mint a mely hónapok és tartozások mindig a következő számadási év keretében találtak fedezetet — kielégítést nem nyertek volna.

De kimondotta az egylet, hogy a mennyiben az 1900/1901. évre megszavazott költségvetés alapján az iskolának készpénze maradna, az ekként maradt pénzből a torontálmegyei jegyzői egylet egy oly alapot létesít, melynek kamataiból a felállítandó állami jellegű községi közigazgatási tanfolyam mellett szervezendő internátuson egy tanfolyamhallgató látassék el. Ezen alap első sorban oly ifju javára adható ki, a ki torontálmegyei jegyzőnek a gyermeke, s csak ha ilyen nem jelentkezett, adható ki más, torontálmegyei illetőségű ifju javára. Ebből folyólag, midőn az ide vonatkozó alapító levelet is 12 % alatt becsatolom, kérem, hogy azt aláírva, visszajuttatni sziveskedjék, hogy a belügyi m. kir. miniszter urhoz felterjeszthessem.

Az iskola számadását 13 % alatt csatolom s kérem, hogy ezt jóváhagyni s a felmentvényt megadni sziveskedjék.

A számadásra általában s egyes tételeire, illetve címekre nézve megjegyzéseim a következők:

Forint s krajcárban azért van feldolgozva, mivel még 1899/1900. évi költségvetésünk forint krajcárban lévén megállapítva, ehhez kellett a számadási naplók s könyvek szerint is alkalmazkodni.

Az 1900/1901-dik évre jóváhagyott költségvetés tételeit azért nem állítottam be a számadásba, mivel ezek meg koronában szerepelnek, de meg ezen két hónap által (július—augusztus), mely tulajdonképen még az 1899/1900-dik diligentia évhez tartozik s csak terhei hozattak át mindig, nem lett volna érdemes oly nagy számadási munkát végezni.

a) Bevételek:

1. Tandij. E címen előirt összegnél több folyt ugyan be, de mégis 44 frt hátralék mutatkozik, melylyel Lázits Tivadar és Debelean Miklós maradtak adósak, előbbi 21, utóbbi 23 frttal. Jóllehet, hogy mindkét hallgató elégtelenül végezte a tanfolyamot, mégis leirandónak javasolom mindkét összeget, mivel az illetők oly szegények, hogy azt tőlük behajtani nem lehet.

Az évközben történt leírások is behajthatlanság címén eszközöltettek. Ama reményben, hogy javaslatom elfogadtatik, már is mint behajthatlant, illetve mint olyan összeget tüntettem ki, melyre többé nem számítunk.

2. Segélyek. E címnél első sorban Torontál megyebeli községek hozzájárulásához kell szólnom; és pedig azt, hogy miként a számadás mutatja az 1899/1900. évi előírásból 326 frt 18 kr. leírás hiányával az egész 2188 frt befolyt nemcsak, de az 1900/1901. évi költségvetés alapján, hol bár 1890 frt lett alapul véve, mégis csak 1750 frtot lehetett a községekre előírni, de ebből is leírásba kellett hozni mindjárt 14 frtot s így azután az 1736 frtból befolyt 1238 frt, melyet azért, mert a költségvetési összeget nem vettem előírásba, mint nyereséget tüntettem ki s kitüntettem egyben hátralékot, melylyel a községek tényleg még tartoznak. Így jóllehet, hogy a számadás képe változik is a hátralék feltüntetéssel, de mégis a 14 % alatti kimutatásban felsorolt községek ma még hátralékosok.

Másodszor az egylet hozzájárulására nézve kell megemlítenem, hogy az egylet befizette ugyan 1899/1900. évi hozzájárulását s bár 1900/1901. évre megszavazta is a 200 frt hozzájárulást, de mert mint

A „TORONTÁL” tárcája.

Hulló csillagok.

Késő éjjel érkeztem a városba.

Gyönyörű, csillagos, nyári éjszaka borult a földre: az égen egyetlen felhő és az állomáson egyetlen kocsi sem volt.

Gyalog indultam el tehát a halkán és örökre zizegő rengő nyárfákkal szegett hosszú uton, a mely a városba vezetett. A földszintes, tisztára meszelt házak szerényen húzódtak meg az utca két oldalán, megszakítva néhol egy gögösen kiemelkedő galambducos kaputól. Mélységes csönd baldokolt a homályos szürkületben; ha egy-egy csillag — megunva az örökös virrasztást — lefutott a ragyogó égboltról, az már valóságos lármának tetszett.

Az utca egyik fordulójánál messziről mély bugások furták bele magukat a sötét éjszakába. A mint közeledtem, lassanként belevegült a hegedűk fája zokogása és nemsokára egy földszintes sárga ház elé értem, melynek zsalukátes ablakai alól csöndesen áradt széjjel a fája emlékek, édes, gyönyörű álmok lassu nótája:

Zöldre van a, zöldre van a
Rácsos kapu festve,
Óda vártam a rózsámat estve.
Nem győztelek tiz órán tul várni:
Be kellett a, be kellett a
Rácsos kaput zárni.

Annyi fája érzés volt ebben a naiv nótában akkor, ott az ismeretlen város sötét, titokzatos csöndességében. Csak ezt az egy nótát

játszották folytonosan, szokatlanul lassan és úgy éreztem, hogy az a leány ott a zöld zsalukátesek mögött bizonyosan sir az éjjeli zene alatt.

A mint elhaladtam, egy hosszú köpenyes, magas ember lépett ki a fa alól. A kocsi lámpája éppen odavilágított férfias szép arcára, fekete bajuszára és nagy, szomorú szemekre, melyek majd elvesztek a föltoluló nehéz könyveszekerekben.

— Szégyen, ugyebár, egy ilyen nagy embernek sirni? kérdezte tőlem.

Szomorúan nézett rám és odahuzott a cigányok mellé.

— A boldogságnak köny az ára! — mondtam neki, csak hogy valamit szóljak.

— De legtöbbször egész életünkön át nem tudunk annyi könyvet hullatni, a mennyivel megvásároljuk a boldogságunkat. Fájdalmasan beszélt és látszott rajta, hogy régóta sir a boldogsága érdekében. Szinte ellenséges indulattal nézett a sárga házra, a mely ilyen közömbösen vud belebámulni az éjszakába.

— Ez az ő nótája, — fordult hozzám ismét az idegen — az első csóknak, az első eskünek ma van az évfordulója... És az első csalódásnak, fájdalom és kétségbeesésnek is... tette hozzá elgondolkozva.

Kellemetlenül éreztem magam és tovább indultam.

— De a jövő évfordulóra remélhetőleg ki fog nyitni az a rácsos kapu, — kiáltottam felé bucsuzás közben.

Mosolyogni próbált és most valamivel gyorsabban húzta a cigányokkal a nótáját.

Tovább indultam a sötét éjszakában elgon

dolkozva a különös kalandon, mely egészen váratlanul ért. Még sokáig világitott felém a kocsi apró lámpája, midőn egyszerre lassu körben futva eltűnt az éjszaka gyász sötéttségében, mint egy lefutó, parányi kis csillag.

*

A vendéglő hosszú éttermében üresen álltak a fehér abroszszal betakart asztalok. Az egyik sarokban két sáppadt, vézna férfi ült. Valami szegény iparosok lehettek. Csodálkozva és visszafojtott lélegzettel nézték a szomszédos asztal mellett sürgő pincérhad munkáját, a mint fontoskodó mozdulatokkal szedték le a pezsgős üvegek drót hálóját, aranyos nyakraválóit.

A feke tollas, virágos kalapos szép asszony levelező lapot faragott a pezsgős üvegek pléh burkolatából; mellette egy szőke főhadnagy végezte a rabszolga teendőket.

— Kinek írja? — kérdezte mosolyogva az asszonytól, pedig látszott rajta, hogy szerfölött bosszantja az asszony kacársága.

— Mi köze hozzá? — kacagott a szép asszony.

— Tudni akarom.

— A—kar—ja?

A tiszt'en észre lehetett venni, hogy a játékot megunta, mint a táncoló medve, a mely fellázad az orrába fűzött karika miatt és birokra kél a zsarnokával.

Előntötte arcát a halvány pirosság és ajkai remegni kezdtek.

— Igen! Akarom!

— Nos hát akkor — nem fogja megtudni!

A szép asszony szeliden mosolygott, míg nagy, barna szemei végig korbácsolták az ellen-

e pont alatt általában megjegyeztem, nem akartam a számadás összeállítását nehezíteni, ezen hátralékot nem itt, hanem az „Összehasonlítás“ lapon tüntettem ki.

3. Vegyesek czim alatt az egyes elnevezések jelzik, hogy mely forrásból jöttek a bevételek, itt azonban a vizsgadíjakat nem vehettem nyereségnek, mert azokat az egyes előadóknak ki kellett fizetni s ez a kiadási rész 6. címe alatt elszámolást is nyert.

4. Pénztári műveletek. E címnél a), b) és c) alattiak vissza lettek fizetve a kiadási rész 6. címe b) és c) alattiaknál.

Az a) pont alatti kölcsön adásokból, miként látszik, 130 frt megtérült; ellenben 200 frt 30 $\frac{1}{2}$ krt, mint veszteséget tüntetek fel, ennek kiadása (kiadási rész 6. cím a) pont) s előírása a t. egylet jóváhagyása mellett történt az alapon, hogy az előadói kar által írta jegyzői vizsgára készülő tankönyve vidéki íróját díjazhassuk. Tekintettel pedig arra, hogy az esetre is, ha az előadói kar által írt tankönyv kiadása meg is valósulhat, akkor is ama hiszemben élek, hogy az előadói kar elég érdemeket szerzett a tekintetes egylettel szemközt arra, hogy ezen összeggel őket ezen vállalatukban annyival inkább is segíeyezhesse, mivel ezen ténykedésük által is kitűzött s az egylet által is propagált célt szolgálják.

Ezen hiszemben, hogy a t. egylet ide vonatkozó javaslatomat is elfogadja, ezen összeget már itt úgy tüntetem fel, mint a mely vissza nem térítendőnek mondatik ki.

5. Internátus czim alatti összegek csupán azért vétettek itt be, mivel az összes pénz egy pénztári naplóban könyveltettek el, valamint az iroda és stipendiummal kiegészített bevételi összegekkel adják ki a pénztári napló bevételi végösszegét, mely összesen 10.100 frt 77 krt tesz ki.

b) Kiadások:

B) A számadás ezen részénél általában véve kell ama kijelentést tennem, hogy az előírányzattal szemben azért van némely cím és tételnél több kiadás s azért lett ezen többlet kiadás mint veszteség feltüntetve, mivel kimondatván az iskola felosztása, mindentéle függő ügyeit rendezni s összes tartozásait ki kellett egyenlíteni, ez tehát az oka, hogy e címen 630 frt 31 kr. több kiadás mutatkozik, de ha ezt szembe állítjuk ama ténnyel, hogy a lefolyt számadási idő alatt 402 irt 38 kr. esik a megtakarítás

rovatába, azt hiszem, minden aggodalom nélkül kérhetem, hogy a számadás azon részét is, melynek részletezésébe nem is szükség belebocsátkoznom, elfogadni sziveskedjék.

Meg kell azonban említenem, hogy a pénztári napló végösszegében az iroda és stipendium-alap összege is bennfoglalható, azzal együtt tesz ki 9578 frt 95 krt.

C) Az iskola tulajdonképeni számtételei bevételekben 8963 frt 74 krt, kiadásokban 8646 frt 52 $\frac{1}{2}$ krt tesz ki s így a számadás 317 frt 21 $\frac{1}{2}$ krral zárul le, mint pénzmaradékkal.

Ha azonban hozzávesszük ehhez ezen jelentésem X. alatti felsoroltakat, mely szerint az iroda számadásánál felmaradt 66 frt 65 $\frac{1}{2}$ kr. is az iskola javára számolandó el és értékesítendő, ennél fogva az iskola pénzkészlete 383 frt 87 kr. vagyis 767 korona 74 fillérben, melyet gyümölcsözőleg helyezvén el, az erről szóló takarékpénztári könyvet a 12% alatti alapító levél alapján és kapcsán a belügyi m. kir. miniszter urnak fogok felterjeszteni.

D) Minthogy azonban az iskolának a X. pont alatti szerint át lett adva az iskola követelése is, így a cselekvő követelések következőképen csoportosulnak:

1. az iskola hozzájárulásával hátralékos községek a 14 % alatti szerinti összege	498 frt — kr.
2. az iroda hozzájárulásával hátralékos községek a 9 % alatti szerinti összege	91 „ 92 „
3. a volt internátus butorai Torontálmegye által megtartott drbjaiért felszámított meg a 4 % alatti szerint	76 „ 20 „
4. a megyei jegyzői egyletnek a // alatti költségetés szerinti megajánlott összege	200 „ — „
Összesen	866 frt 12 kr.,

vagyis 1732 korona 24 fillér, szóval: ezerhatszázharminckét korona 24 fillér. Ugyanazért, midőn ezeket külön s az ide vonatkozó kimutatásokat becsatolom, kérem a t. egyleti elnök urat, hogy ezen hátralékokat beszédni s azokat az említett alapító levélnek megfelelőleg rendeltetési helyére juttatni sziveskedjék.

E) Így azután ezen C) és D) alatti két összeg, vagyis összesen 1249 frt 99 kr. (2499 korona 98 fillér), betűvel: kétezer-négy száz kilencvenkilenc korona 98 fillér lesz ama összeg, mely az egylet által kimondott alapot fogja képezni.

XIV. Végezetül csatolom 15 % alatt az iskola vagyonteltárát, a melyet szintén felterjesztendék a belügyi m. kir. miniszter urnak is, hogy az alapon az átvételt eszközölni lehessen. Ezzel egyetemben azt hiszem, helyesen fogok eljárni akkor, ha az egylet által fentartott igazgatásom alatti iskola irattárát is a belügyi m. kir. miniszter ur, illetve a Nagybecskerek felállítandó községi és közigazgatási tanfolyam igazgatóságának rendelkezése s őrzete alá bocsátom.

Ezek után kérem, hogy ezen jelentésem tudomásul venni s a számadásokra nézve a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Tiszteletem nyilvánítása mellett vagyok, Nagybecskerek, 1900. évi augusztus hó 3-án
(P. H.)

Dr. Dellimanics Lajos s k.,
alispán, tanf. igazgató.

Ezen megtisztelő kegyes jelentésből méltóztattak tudomást szerezni, hogy volt tanfolyamunk és a központi irodából fennmaradt vagyomból egyletünknek 1900. évi május hó 13-án Nagybecskereken tartott ülésében hozott 17/900. számú határozatához hiven az 1900. évi XX. t. c. alapján Nagybecskereken felállított községi közigazgatási tanfolyam mellett szervezendő internátus részére a stipendium-alapot létesítettük, következő alapító levéllel:

„Alapító levél. Alantírottak, mint a torontálmegyei községi és körjegyzők egyletének ez időszerinti elnöke és főjegyzője, adjuk tudtára mindenkinek, a kiket csak most vagy jövőben illetni fog, hogy az egylet által fenntartott torontálmegyei községi és körjegyzői szaktanfolyam készpénzbeli összege és követeléseit, a melyek számszerűleg készpénzben 383 frt 87 kr., vagyis 767 korona 74 fillért, követelésekben pedig 866 frt 12 kr., vagyis 1732 korona 24 fillér, összesen 1249 frt 99 kr., vagyis 2499 korona 98 fillér, betűvel: kétezer-négy száz kilencvenkilenc korona 98 fillért tesznek ki, a nevezett egylet 1900. évi május hó 13-án Nagybecskereken tartott ülése 17/900. számú határozatához képest átadjuk, illetve abból oly alapot létesítünk az 1900. évi XX. t. c. folytán egy Nagybecskereken felállítandó községi közigazgatási tanfolyam mellett szervezendő internátus részére, melynek évi kamataiból a tanfolyamot hallgató ifju segíeyeztessék.

Az összeget mindenkor a tanfolyam igazgatósága kezeli; az előadói kar határozza a felett, hogy melyik ifju segíeyeztessék ezen összeg kamataival. Első sorban oly ifju javára adható az ki, a ki torontálmegyei jegyző (körjegyző) gyermeke, középiskoláit általános jó eredménnyel végezte, kifogástalan magaviseletű, előzetes gyakorlati ideje alatt szorgalmas volt és szegény; csak ha ilyen nem jelentkeznék, adható ki más torontálmegyei illetőségű ifjunak akkor, ha féléven át szorgalmasan és jól tanult.

Az elhatározás mindig az első félév végén történhetik meg.

Ha Nagybecskereken a jelzett tanfolyam többé nem nyitatték meg, az esetben az alapítvány egész értéke a megyei jegyzői nyugdíj-alapot vagy ennek akkori törvényes jogutódját illeti.

Miről kiadtuk ezen sajátkezű aláírásunkkal ellátott két példányban kiállított alapító levelünket.

Kelt Nagybecskereken, 1900. évi augusztus hó 5-én.

(P. H.)

Vihely Géza s k., Forster Imre s k.,
egyleti elnök. egyleti főjegyző.

Mindezek után kérem, sziveskedjék a tisztelt közgyűlés ép úgy, mint mi elnöki jogunknál fogva már tettük, az igazgatói jelentést, valamint a számadást egész terjedelmében hálás köszönettel jóvá hagyólag tudomásul venni és nagyságos

kezni merészkedő rabszolgát. Es lassan, hanyag mozdulattal oda adta a pincérnek a levelező lapot, a ki egészen zavarba jött és ügyetlenül dadogott valamit.

Azonnal észrevettem, hogy a pincér is — szerelmes belé.

Nagyszerű teremtés is volt. Ilyeneknek képelem a démonokat, akik pusztulásba rántják az embert.

Erezzük, hogy pokol és kárhozat jár a nyomunkban, veszve vagyunk, ha követjük őket és mégis rohanunk utánuk eszeveszeiten, kéjes boldogsággal.

A férje (mert bizonyosan a férje volt az a közömbös arcú, komoly ember) egykedvűen olvasta az újságot és néha mosolygott is.

Lehet azon, amit olvasott, de lehet azért, a mit nem olvashatott.

Az asszony — alkalmasint, hogy a tisztet bosszantsa — mindegyre reám nézett. Zavartan és pirulva eleinte, mint egy iskolás leány, később lopva és szerelmesen, mint egy zárdánövendék, szenvedélyesen és lázasan végül, mint a Stuck Sfinxe. Ha tudtam volna, hogy nyomban leszur a főhadnagy ur, akkor sem birtam elfordítani a teki tetemet.

Hosszan, álmodozva nézett ismét reám s odaintett a cigánynak, mire szokatlan lassúsággal halkan futott végig a hosszú étteremben:

Zöldre van a, zöldre van a
Rácsos kapu festve . . .

Ereztem, hogy minden vérem a fejembe rohan. Csodálatos tisztán láttam egyszerre a barna köpenyes férfi szemrehányó könnyes szemét, a mint éjjeli senét ad a — sárga üres háznak.

Mialatt a szép asszony egyre szedi áldozatait, mint a halálthozó, de pokoli kéjeket adó, csodálatos és rettenetes opium!

Kínéztem a sötét éjszakába. Tisztán hallottam, a mint oda ugott az összeroskadt, halvány főhadnagyhoz.

— Megengedem, hogy boc-ánatot kérjen. A tiszt halványan mosolygott, valami bágygyadt, álmos mosolygással, a melyben benne volt a végtelen vágyakozás, egy önfeléd, hosszú édes és reménytelen csók után.

Hálásan és visszatért reménnyel köszönt valamit az asszonynak és nem vette észre, mint néz időnként a férjére, reám, a pincérre és mindenkire az az asszony, olyan átható, csábító pillantással, a mely fejünkbe kergette a vért és reményt adott a további örökös, meddő és reménytelen küzdelemre.

Csak én láttam tisztán egyedül; megérttem annak a szegény embernek fájdalmát, gyötrelmeit, ennek az asszonynak természetrajzát, a ki magához vonzza az embereket, — mint a gyertya lángja éjjel a lepkéket, — a kik emésztő vágyakozás után az első csóktól megperzselve megemmisülnek, — mint a lefutó parányi csillogok.

Tisztán láttam a veszélyt, melyben pillana tokig én is forogtam és a cigányt magamhoz intve, fölébe huzattam az ismeretlen gyönyörtől asszonynak:

Zöldre van a, zöldre van a
Rácsos kapu festve . . .

O mosolygott és mi — boldogok voltunk.
Lázár Ernő.

Dr. Delimanics Lajos alispán urnak, mint volt tanfolyamunk páratlan igazgatójának, nemkülönben az előadói kar minden egyes tagjának, névszerint: Hegedűs János állami anyakönyvi felügyelő, mint ügyvivő igazgató urnak, Dr. Riesz Jakab vármegyei árvaszéki tb. elnök urnak, Bielek Antal vármegyei árvaszéki tlnök urnak, Kende Ferenc és utódja Ládaj Kálmán pénzügyi titkár urnak, Dr. Végh Lajos városi ügyész urnak, Dr. Vinczevidy Ernő tb. megyei főjegyző urnak, Dr. Nónay Pál központi járási orvos urnak és Szilágyi Albert tb. megyei főjegyző urnak nevét, a böles vezetést és oktatást legmélyebb hálánk és köszönetünk kifejezése mellett jegyzőkönyvileg megkörikíteni.

Ad I. Az elnöki jelentést a közgyűlés helyeslő tudomásul veszi, az abban foglalt javaslatokat határozattá emeli és Hegedűs János állami anyakönyvi felügyelő ur egyleti rendes tag indítványára kimondja, hogy az egylet 12 év előtt elfoglalt álláspontjához, hogy a jövő jegyzőjétől érettségi vizsga és 2 évi kurzus követeltesék, most is ragaszkodik s ezen álláspontjának adandó alkalommal kifejezést fog adni.

II. Olvastatott a magyarországi községi és körjegyzők országos központi egylete elnökségének a közigazgatás egyszerűsítése tárgyában 106/1900. szám alatt kelt javaslata. Egyben tárgyalattott a választmány vonatkozó véleménye.

Ad II. A választmány véleményének elfogadásával a közgyűlés a 106/1900. számú átiratban foglalt javaslatokat általánosságban magáévá teszi. A részleteknél következők észrevételeket tesz: Bármenyire üdvösnék és kívánatosnak tartja is a közgyűlés, hogy a községi bírói állás megszüntetésével, a községi és körjegyző a községi közigazgatás fejévé, a képviselőtestület elnökévé léptetessék elő, mindazonáltal a közigazgatás teljes reformálása nélkül ezen óhajt nem tartja keresztülvihetőnek; ezen sarkalatos intézkedés csak az általános reform keretében illeszthető bele, mint annak egyik sarkalatos leglényegesebb része.

Nem teszi magáévá a közgyűlés a központi egylet azon indítványát sem, hogy az összes kihágási ügyek elsőfokilag a községek által tárgyalassanak, mert ez által a községek munkája tetemesen szaporodnék nemcsak, hanem ezen kívánság teljesítése is csak a közigazgatási általános reform keretében illeszthető bele. Hasonlóképpen nem teszi magáévá a közgyűlés a következő pontot sem, mert az állambiztartás nem képes az azzal járó kiadásokat fedezni.

Örömmel járul hozzá a közgyűlés azon kívánsághoz hogy a nyugdíjra jogosultak nyugdíjgyge az egész országban egyöntetű alapon, állami felügyelet és kezelés alatt volna rendezendő, azon hozzáadással, hogy a szerzett jogok feltétlenül épségben tartandók s az átvétel az érvényben levő vármegyei nyugdíjintézet alapszabályok rendelkezéseinek szigorú betartása mellett, azok alapján történjék. Az adminisztratív intézkedések 2. pontjához hozzáteszi a közgyűlés, hogy a közigazgatásban az egyszerű rövid katonai irány volna behozandó, a felesleges címzések és céltalan felzetek mellőzendők.

Az 5. pontnál kijelenti a közgyűlés, hogy elegendőnek tartja háromiktató könyv vezetését, mert a községek hatáskörébe utalt kihágási ügyek az általános közigazgatási iktatóba vezetendők. Mindazonáltal kívánatosnak tartja, hogy az irattári kezelés, helyes alapokon és egyöntetű eljárás mellett, az egész országban reformáltassék.

Az ebádó összeírást teljesen feleslegesnek tartja a közgyűlés; elegendő volna ezen adó beszédésére és nyilván tartására egy kellő rovatokkal ellátott beszédési napló.

Elfogadja a közgyűlés Vihely Géza egyleti elnöknek azon indítványát, hogy

a halál esetekben csatolt térítvényt a hagyatéki bíróság közvetlenül tegye át a telekkönyvi hatóságához;

Forster Imre egyleti főjegyző azon indítványát, hogy az 1888. évi VII. t.-cz. végrehajtása tárgyában kibocsátott 40.000—888. számú körrendelet 113. §-a hatályon kívül helyezessék, illetve mentessenek fel a határszéli községek a vásárra hajtott szarvasmarha nyilvántartásának vezetésétől; és végre

Belitska Gusztáv egyleti rendes tag azon indítványát, hogy a vármegyei ártári kölcsönökről kiállított kötelezvények ne legyenek közjegyzői okiratba foglalandók, hanem állittassék vissza azon régi és jónak bizonyult eljárás, mely szerint az ily kötelezvényeket a felek a jegyző és bíró előttemezése mellett állították ki és irták alá. A jelenlegi eljárás a felek zaklatásával és sok felesleges kiadással jár.

Miről a magyarországi községi és körjegyzők országos központi egylete Elnöksége Tisza-Szent-Imrén jegyzőkönyvi kivonaton értesítettik.

III. Olvastatott D. Bodó Sándor nyug. körjegyzőnek azon indítványát, hogy a nyugalmazott jegyzők, özvegyek és nevelési járulékból részesülő árvák láttassanak el nyugdíjnyelvényekkel, melyből az eszközölt levonások kivethetők legyenek.

Továbbá azon indítványát, hogy a jegyzői nyugdíjintézet igazgató-választmányába legalább 3 nyugalmazott jegyző választassék be.

Ad III. Felhatalmazza a közgyűlés az egyleti elnökséget, hogy D. Bodó Sándor nyug. körjegyző első indítványát pártolólag tegye át a jegyzői nyugdíj-intézet igazgató-választmányához, mely egyedül van hivatva ezen indítvány felett érdemi leg határozni.

Azon indítványát pedig, hogy a jegyzői nyugdíj igazgató választmányba 3 nyugalmazott jegyző is beválasztassék, a közgyűlés annak idején a lehetőségig teljesíteni fogja.

IV. Olvastatott Poppovics György oppovai községi jegyző indítványát, hogy az eddig összegyűlt Erzsébet királyné árvaház alaphoz, a magyar gazdasszonyok országos egyleténél tétessék 10 ágyalapítvány és minden jegyzői irodában állittassék fel gyűjtőpersely.

Ad IV. A közgyűlés nem tartja megengedhetőnek, hogy a jegyzői árvaház alapja rendeltetésétől elvonassék és szét darabolassék. A gyűjtőpersely felállítását minden jegyzőnek módjában áll, ha ezen kívánságát a magyar gazdasszonyok országos egylete elnökével özvegy Damjanich Jánosné úrnő ő méltóságával levelezőlapon közli.

Miről Poppovics György jegyzőkönyvi kivonaton értesítettik.

Több tárgy nem lévén, elnök megköszöni a higgadt és nyugodt tárgyalást s a közgyűlést berekeszti.

Ezzel jelen jegyzőkönyv berekesztett és jóváhagyólag aláíratott.

Kmf.

Forster Imre,
egyleti főjegyző.

Vihely Géza,
egyleti elnök.

Hitelesítők:

Lafleur Péter.

Knoll János.

Cselédeinkről.

A cselédügy tulajdonképpen szorosan összefügg a szocializmussal. . . . Abban t. i. már minden háziasszony egyet fog velem érteni, hogy a mai cselédnek nagyobb „urat“, illetve „asszony-ság“ ot akarnak játszani, mint maga a parancsnokló urinő, illetőleg sok helyen tényleg játszanak is! Ezen helyzeten pedig, tisztelt uraim s hölgyeim, mielőbb segíteni kell. Manapság egy harmadrendű szakácsnőnek legalább 8 frtot fizetünk havonta, mely rengeteg summának tetejébe a vasárnapi kimenő, mely rendszeren csak hétfőn déli n ér véget — kapaszkodik! Ezen idő alatt pedig mérgeződhetik a háziasszony, a menyit csak akar és — képes, gondolja magában a

Donna! Mit neki Hekuba, mit neki „hivatala“ — „állása“, hacsak káplár vagy firerjével végig élvezheti a hetedik — vagyis szünnap édesded perceit, paradicsomi szabadságát, mulatságos vasárnapi délutánjait, melyeknek — sajnos — oly sokszor „kellemetlen“ utókövetkezmenyei szoktak lenni s Ju'csa domestiqua-t a lelencház „udvari“, sokszor „kapu alatti“ szállítójává föl avatják. Ez a szerencsétlen „vasárnapi kimenő“ intézmény, vagy jobban mondva szokás még nem volna elvégre oly kellemetlen mellékkörülményekkel járó, ha csak ez a katonásdi oly gyakran, sokszor minden este nem ismétlődne s napirenden nem volna. Mert hát a „fűrér ur“ a legjobb falatokat kapja, az uraságnak pedig a saucé-sal, kell megelégednie. Mit szóljunk még a 10, 15, 20 frtos szakácsnőkről?

Ezek már olyan divat szerint öltözködnek, mint akár egy párisi marquis, úgy, hogy sokszor megtörténik, hogy őt nézik a nagyságos asszonynak — minélfogva ő dugja zsebre a kezcsókot is.

Forditsuk most meg a dolgot és vizsgáljuk a rendellenességet az urnónál. Ez, ha „jó“ hírben áll a cseléd kollégáink előtt, rögtön iuthat személy-változás esetén új portékához, de ha nem, jaj neki! Ismerek egy ilyen urinőt, ki már három év óta nem kap szakácsnőt! A szobalányok már „kedvesebb“ színben tűnnek fel előttem, ezek sok esetben a házi ur borus homiókát legálább felvidítani szokták, persze úgy, ha a „nagysága“ nem tud róla.

Ismerek, de hiszen Önök is bizonyára ismernek sok olyan családi tűzhelyet, honnan a titok kiderülése esetében azonnal üllelet kap a — cicus. — Valahányszor pedig ama bizonyos cselédkönyvekről szólnak, mindig borsózní kezd a hátam. Rendszerint t. i. nem szokták ez okmányt felülvizsgálni s így történhetett meg az, hogy egyszer egy igen intelligens családnál lett felvéve a domestika, kinek személyleírása elűt volt az élő test részleteitől. E szerint jó, ha néha a pontosabb rendőrség ezen ügybe is beledugja az orrát. De már aztán a „Zubringer“ állásokat csakugyan rendezni kellene államnak s társadalomnak egyaránt. Konkrét példával szolgálok. Egyik nagyobb alföldi városban oly ronda a fama egy ilyen odaváló elhelyezőről, hogy nem rég az éber hatalom végleg elűtötte mesterségétől. Történt pedig a dolog olyképp, hogy az illetőnek lakásán több ezer 4—6 meg 8 lábú izelt es izetlen lábú állat volt meghonosítva, minélfogva az ottan tartózkodott s onnan kikerülő donnak mindama házikba cipelték el a kiváló jószágokat, mely házakat becses megjelenésükkel és hazafias szolgálataikkal megtisztaltak.

Okvetlenül ellenőrizni kellene a rendőrségnek szemérem, közérkölciség tekintetében is ezen intézeteket, melyekben sok facér egyén mulatság, szórakozás, de még „mellékkereset“ céljából is állandó tanyát üt. A lelencházak már úgy, a hogy rendezvék, fennállanak az erkölcs-nemesítő egyletek nagy öröme, de az okozat rögtön megszűnik ott, a hol ok fenn nem forog. Elvégre egészen másként gondolkozunk ama tisztességes leányzók felől, kiknek tisztességes mesteremberek udvarolnak; igyekezzünk ezeket össze is boronálni s velük az anyakönyvi hivatal jegyzőkönyveinek lapszámát szaporítani, hogy ég és föld előtt egymáséi legyenek . . . de katonásdit ne rendezzünk tanyáinkon, mert ezzel csak szaporítjuk a lelencházak „adalék“ait. Egyik híres egyetemi professzor felesége azzal dicsekedett egyik fővárosi lapnak mult évi karácsonyi mellékletében, hogy az ő házából már három menyegző indult utnak a plébániai hivatal felé. Azonban sajnos, sok urnő ennek a tisztességes „élet“-nek is ellensége, pedig ok nélkül. Igaz, hogy a méltóságos tanárnő is csak azt a három szolgálóját adta férjhez, kik nála 2—3 évig működtek, ép azért tessék igyekezni, illetve mindig csak olyat felfogadni, kiből ily szép tulajdonságok megvannak és fel is fedezhetők.

Mindenestre bér tekintetében bizonyos fizetési rangosztályokat kellene szervezni, melyek szerint szakácsnők, szobalányok, minde-nesek, szolgálók és segéd-szolgálók volnának, ügyesség, képesség és mi fő, erkölcs szerint csoportosíthatók. A beosztást és azok elhelyezését, szóval mindennemű, a cseléd-ügygyel kapcsolatos témát a rendőrségnek kellene kezelnie.

A „Zubringer“ hivatalok pedig egyszer és mindenkorra megszüntetendők.

Sok háziasszony osztaná meg velem az ezen célszerű intézkedés üdvös eredményt okozta öröme, az urak pedig a szocializmus egyik válfajának keletkezési okától meg volnának mentve és így kevesebb „veszedelmes“ anyag kerülne a politika asztalára.

Dr. Klein Simon.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken délután 5^{1/2} óráig; ugyanazon napokon este 6 tól 8-ig urak részére is. A kődfürdő egész nap este 7^{1/2} óráig nyitva marad. — Október 3-tól minden szerdán szónoknap fél arakkal délig urak, délután hölgyek részére.

Szeptember 24. Állandó választm. ülés.
29. A Polgári Dalárda estéje.
Október 1., 2. és 3. Népfelkelők jelentkezése.
8., 9. és 10. Ellenőrzési szemle a Rezső-laktanyában.
16. Közig. bizottság.
15. Vármegyei közgyűlés.
18. és 19. Ellenőrzési szemle a honvéd-laktanyában.
November 4. Szarvasmarhadíjazás.

— **Izraelita nagy ünnepek.** Izraelita vallású polgártársaink az újévi ünnepet (Ros hasono) f. hó 24-én és 25-én ünneplik. Már a megelőző nap, 23-án este hat órakor lesz a helybeli izr. templomban az istentisztelet, hétfőn és kedden pedig mindkét nap reggeli hat órakor lesz istentisztelet és utána egyházi beszéd, amelyet dr. Klein Mór főrabbi tart. A zsidók korszámítása szerint a mostani újévük az 5661 ik esztendő kezdetét jelenti. Az ünneplő izr. polgártársaink boldog újévet kívánunk.

— **Tanítói kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Zagaicsán György okleveles tanítót a dolovai községi elemi iskolához rendes tanítónak kinevezte.

— **Fényes esküvő.** Ma délelőtt ment végbe Franz J. L. bankigazgató bájos és rokonszenves leányának Etelkának esküvője dr. Korponay Sándor zombolyai kir. járásbíróval. A polgári kötést ma délelőtt 10 órakor dr. Grandjean József polgármester diszmagyarban teljesítette, emelkedett szellemű beszédet int zve a fiatal párhoz. Tanuk voltak Leviczky György nyug. temesvári kir. adóártnok és Haidegger Odön nagykereskedő. Az egyházi szertartás d. u. 4 órakor folyt le a r. kath. templomban. Az esketést Holcz Ferenc karalienfalvai plébános, az örömapa volt iskolatársa teljesítette. A nagyszámu, előkelő közönség, mely zsufolóság töltötte meg a tágas templomot, élvezettel hallgatta az elismert kiváló egyházi szónoknak emelkedett szellemű beszédét, melyet a fiatal párhoz intézett. Vőfélyek voltak: dr. Franz József, Franz Lajos, Franz Zoltán, dr. Ferch József, dr. Reichrath Miklós és Domány Odön; koszorúleányok: Haidegger Valeria, Haidegger Jolán, Haidegger Sárika, Gesztessy Anasztázia, Sztahl Mici és Sztahl Frida. A szépszámu násznép este a kaszinó éttermében tartandó nász-lakomára hivatalos.

— **Ősz.** Az ősznek szelid, lassu érkezését már érezzük hetek óta, látjuk megtéveszthetetlen jeleit itt is, amott is. A színváltozásban, mely a mezőn, a fák levelein és egyebütt észlelhető, továbbá a reggeli hűvösségben s a napsugárban, mely nap nap után egyre erőtlenedik, szóval mindenfelé, amerre csak nézünk, egy sejtetelem érinti meg a lelkünket, azt éreztetve velünk, hogy közel a természet téli pihenője. Tegnap azután hivatalosan is beköszöntött a hervasás szaka. Bár a nappali órákban egy csöppet sem érezzük, hogy itt van az új századnak az első őszelője, mert étekinve az esti s a reggeli kellemes hűvösséget, szinte perzselőn ontja sugarait a nap. Am azért a lefonnyadt, sárga levelek, melyeket szomorú lármával hajt maga előtt a földön a szél, azt mondják, hogy már küszöbön a hervaszó ősz, amikor lerakja díszét az örök, nagy természet s elszendered csöndben, nesztelenül...

— **A F. M. K. E. új örökös tagjai.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület örökös tagjai, akik egyszer és mindenkorra 60—60 korával járulnak az egyesület kulturális alap-tökéjéhez, örvendetesen szaporodnak. Újabbán 28-an irakoztak be az örökös tagok közé, köztük: dr. Emmer Kornél orsz. képviselő, Beniczky Adam, számbóti földbirtokos, j. gróf Chotek Rezső, báró Léway Henrik főrendiházi tag, Lukács Antal földhitelintézeti igazgató, gróf Vigyázó Ferenc, gróf Széchenyi Aladár orsz. képviselő, Thon Károly egyetemi tanár, a Magyar Kereskedelmi R. T., Okolicsányi Sándor, hágai követünk, Szabó-Ferraris Arthur festőművész és még számosan.

— **A kaszinó a „Magyar Szó“ ellen.** Olvasóink előtt nem ismeretlenek azok a támadások, melyeket a „M. Sz.“ a magyarországi apácák ellen intézett. Közöltük annak idején Korbuly beadványát is, melyben a „M. Sz.“ felelős szerkesztőjének, dr. Pályi Edének az „Otthon“ körből való kizárását kéri. Az említett lap cikke nálunk is visszatetszést szültek, mert hiszen Nagybecskerekén felekezeti különbség nélkül látogatják a gyermekek a női zárda iskoláit és senki sem tud arról, hogy az iskola idézte volna elő erkölcsi romlottságukat. Krumenacker Ferenc, városi képviselő a kaszinó választmányához, mint említettük, beadványt intézett, melyben a többek között ezeket mondja:

„A megtorlást korlátozó türelmesség még sem mehet annyira, hogy a női becsületben taposó irányt még támogassa, akár szellemileg, akár anyagilag, azért inditvatva érzem magam, azon alázatos kérelemmel járulni a tek. választmány elé, miszerint a „M. Sz.“ c. napilapnak a kaszinó helyiségeiben való további felfektetését és előfizetését beszüntetni méltó tassék.“

A választmány te napi ülésében tárgyalta az indítványt s azt egyhangulag határozattá emelte.

Itt említjük meg, hogy dr. Pályi Ede levelet intézett a „Budapesti Ujságírók Egyesülete“ elnökéhez, melyben annak a kérdésnek tisztázását kéri, hogy van-e magyar ujságíró, aki tudatosan és szándékosan gazolja a legelső erényben: a női becsületben. Az ügyet a legközelebbi választmányi ülésben tárgyalják.

— **Az „Örökimádás templom“ gyűjtőbizottsága** felkéri azon tisztelt hölgyeket, akiknél még gyűjtőívök vannak, hogy ezeket a gyűjtött összegekkel együtt, a bizottsághoz Nagybecskerekre mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

— **Párisi divat.** A szép hölgyek szebbek, a csunyak viszont csunyábbak sohasem lehetnek talán, mint most, mikor az öltözködés divatja a mostani eszme- és szingazdag, néha valóság-gal jelmezszzerű irányt követi. De az, hogy valakinek külsejére igazán előnyösen vagy hátrányosan hater ez a divat, azt kizárólag csakis az dönti el, jó divatlapja van-e valakinek vagy sem. — A bécsi és berlini lapok mind nehézkesek ahhoz izlés tekintetében, hogy ezt az új irányt követhessék; a Párisi Divat az, mely címének igazán megfelelőleg a francia főváros hölgyeinek öltözködési titkaiba avatja a magyar hölgyközönséget; kezükbe adva nekik a siker minden titkának kulcsát. Mivel a lap ábrái a Párisban készülő mintaruhák fénykép másolatai mind; a cikke pedig nemcsak azt magyarázzák meg, milyen a divatos toilette, hanem hogy mikép lehet azt ép oly elegánsan s mégis olcsón előállítani részben a lap kitűnő szabásmintái nyomán, részint a szerkesztőségnek válaszkömben való vagy tényleges segítsége nyomán. — Böven vannak a lapban a szabásra, divatos kézimunkákra, lakásberendezésre, szépítészetre, háztartásra, társaséletre vonatkozó cikkeik. — Illusztrált regényei is már az első évfolyamtól kezdve kedvelt olvasmányai a közönségnek. A „Párisi Divat“ előfizetési ára egy évre 16 kor., félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. A „Pesti Hirlap“ politikai napilappal együtt egy negyedévre 9 kor.

— **Sulyos vád.** A vizsgáló bírólott sulyos vádat emelt Brettner Kálmán rendőri körökben régi ismeretségnek örvendő férfiú, kedves játszópajtása Bieber István ellen. Azzal vádolta ugyanis, hogy azon alkalommal, midőn Péter Pál helybeli nagyvásártéri korcsmájában „ferbli“ vagy „21“-es című kisdud játékaikat játszották, tőle erőszakkal elvett 5 koronát s így őt meg-rabolta. A vádolt azzal védekezék, hogy ezen ténye korántsem képez rablást, hanem csupán az volt a célja, hogy inkasszálja magának egy régi időkből származó kártyaadósságot, melyet Brettner Kálmán a lovagiaság szabályaival homlokegyenest ellenkezőleg 24 óra helyett 24 hét alatt sem egyenlített ki s így ő attól tartott, hogy ha a kedvező alkalmat elszalasztja, ezen követelése még kétségessé is válhatnék.

— **Jókai, Mikszáth, Tóth Béla.** A hazai irodalom elismert első kitűnőségei. S mind a három rendes munkatársa a Pesti Hirlapnak, mely már csak e réven is első helyen áll napilapjaink között. Jókaitól Fél istenek boldogsági cím alatt humorisztikus regényt közöl az új negyedben a Pesti Hirlap; Mikszáth Kálmán

ismét nagyobb beszélest ir; Tóth Béla pedig vasárnap tárcáival és mindennapi Esti leveleivel szerez kellemes órákat a lap olvasóinak. Természetes és tudvalevő, hogy az itt kiemelt illustris munkatársak köré még egész serege sorakozik legjelesebb publicistáinknak és tárcá-íróinknak. A Pesti Hirlap azonkívül, hogy legjobb és legbővebb tartalommal jelenik meg, — napról napra 20—24 oldalon — előfizetőinek rendkívüli kedvezményeket is nyújt. Első helyen áll ezek közt a Pesti Hirlap nagy képes naptára, melyet minden előfizető teljesen díjtalanul kap meg a karácsony előtti héten. Az 1901. évi naptár földiszét Uj csillagok cím alatt a fővárosi és vidéki színházak primadonnáinak arcképesar-noka fogja képezni. A naptárt minden előfizető megkapja ugyan, de mégis csak úgy, ha legalább már negyedéve járatta a lapot; azért figyelmeztetjük a magyar olvasóközönséget a most be-következő október-decemberi új negyedre. Az előfizetés negyedévre 7 korona; egy óra 2 kor. 40 fillér. A Párisi Divat című nagy képes heti divatlappal együtt negyedévre mindössze 9 korona. Az előfizető díjak a Pesti Hirlap kiadó-hivatalába (Budapest, V., Váci-körút 78. sz.) címzendők.

— **Verseny pofonokkal.** Az unalom sok min-dentre reá viszi az embert. Beodrán egy néhány gazdálkodó, miután már kifogyott a politikai témákból, pofozkodási versenyt rendeztek, mely-nek során Forró Miklós ugy teremtette arcul Rottenbücher Györgyöt, hogy a szó teljes értelmében meghempergett tőleja földön, őt foga kihullott és sulyos sérüléseket szenvedett a fején.

— **Az éhhalál.** Az éhhalál a legszörnyűbb, a mi létezik, lassan és fenyegetően közeledik és hatása már jóval az agonia előtt mutatkozik. S fájdalom, a civilizált országokban még elég gyakran fordul elő a halál e neme. Nemcsak azok köréből szedi áldozatait, kik oly szegények, hogy már kis kenyérre se jut nekik, hanem gyakran a gyomor idezi elő az éhhalált. Mert nem elég az ennyivaló, meg is kell azt emészteni. Szerencsétlen az, ki komoly bajban szenved, hogy a legcsekélyebb táplálékot sem képes magához venni és nem ismeri az eszközt, a melylyel betegségéből kigyógyulhat. Gyakran megtörtént már, hogy egy-egy ember éhenhalt, mert gyomra minden táplálékot visszautasított. Ha ez a betegség mutatkozik, rögtön el kell vágni fejlődésének minden útját, mert nemcsak, hogy óriási fájdalmat okoz, de a test ugy el-gyöngül, a vér oly kevés lesz, hogy teljes föl-oszlást okoz. Az egyetlen mód, a melylyel a betegség fejlődését megakaszthatjuk az, hogy oly szert alkalmazzunk, mely a vért helyreállítja. Ilyen a Pink pilula, a mely hasonló esetekben bámulatos eredményt ért el. Számtalan évről tanuskodó levél közül a következő levelet, Schwartz de Karvitz Etelka kisasszonyét választottuk ki.

— **Tudatom önökkel,** — írja — hogy a Pink-pilulákat bámulatos eredménnyel használtam. Nem tudtam már, hogy mit tegyek, ennem lehetetlen volt, álmod elhagyott s gyöngye voltam a végletekig s mindig fáztam, nem tudtam soha se fölmelegedni. Az újságokból olvastam a Pink-pilula bámulatos eredményeiről s elhatároztam, hogy próbát teszek vele. Istennek hála, jótévő hatása mihamar érezhető lett s ma mintha nem volnék ugyanaz, kitűnően táplálkozom, jól alszom, egyszóval jól vagyok.

A vért helyreállító Pink-pilula ismét rendszerezítette a vérkeringést, a mi a gyomrot egészségessé tette s így a szegény beteget sok szenvedéstől, talán a haláltól mentette meg. Minden esetben, a midőn a vér elgyöngül, a mi különféle betegséget, ugymint vérszegénységet, sárgaságot, skrofulát, reumát s más betegséget okoz, a Pink pilula mindig kitűnő eredménnyel alkalmazható.

A Pink-pilula kapható Magyarországon a leg-több gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerárban, Budapest, Király-utca 12.

— **Lopott libák.** Talán száznál is több libája volt Székesaton Pfeifang Józsefnek, amelyek hosszu libasorban fepegették estefelé a gazda portájára. Amde Csobu Demeter megvámolta a libákat, a sorból 13 at félreterelt s ezekből 5 öt eladott, 8 at pedig megtaláltak nála. A libatolvajt feljelentették a bíróságnál.

— **A legiztelesebb asztalviz a „Kristály“** Szent Lukácsfürdői hegyiforrás, mely mint egész-séges ásványviz, több száz orvos által ajánlva van.

feljebb! — 12 méter — póstabér és vámmentesen szállítva Minták kiválasztásra, nemkülönbek fekete, fehér és szines •Henneberg-selyem• blousok és ruhákra alkalmas 45 krtól 14 frt 66 krig méterenkint.

— Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik. — **Henneberg G.,** selyemgyáros, Zürichben.

Ca. 66 kir. udvari szállító. (18/IV—8)

Selyem-damaszt-ruha 9 frttól

— **Koholt panasza.** Styop József román-kécsai jómódu gazda azzal a panaszszal állított be az öteleki csendőrs vezetőjéhez, hogy még f. hó 10 én Radoszavlyevics Béla fénylakesőtt azzal az ürügygel, hogy egy örökségi ügyből eredő 2000 korona tartozását megfizeti, éjnek idején a Béga partjához csalta, ott levették tette, 190 korona készpénzétől megfosztotta s aztán bele akarta dobni a vízbe. Csak nagy ügyvel-bajjal tudott megmenekülni. A megindított vizsgálát során Radoszavlyevics kétségteletlenül igazolta alibijét s egyúttal az is kitűnt, hogy Styop eltivornyázta pénzét s odahaza az asszony pré-dikációjától tartva, gondolta ki ezt a mesét, amire nagyon is reá fog emlékezni, mert Radoszavlyevics rágalmaszért feljelentést tett Styop ellen.

Színház és irodalom.

Az őszi évad.

Nagybecskerek, szeptember 22.

Egy hét múlva kezdetét veszi az őszi színi évad még pedig a legkedvezőbb auspiciumok között. Az igazgatót szép bérlet várja, olyan, amiről Nagybecskereken ezélt tiz évvel még álmodni sem lehetett. Hála a torontálmezei színiügyi bizottság lelkes elnöke, Rónay Jenő főispán kitartó buzgalmának, létrejött a tízezer koronás bérlet s így az évad anyagi része teljesen biztosítottnak tekinthető. De a legszebb reményekkel nézhetünk elé a szezon erkölcsi sikere elé, mert értesülésünk szerint a társulat igen sok jó fiatal erőből áll.

Nagy örömmel fogja a közönség tudomásul venni, hogy a mi nem épen kifogástalan színházunk számos szükséges átalakítást létesített a színiügyi bizottság. Ezek között a legfontosabb az az üvegfolyosó, mely most készül a színpad mellett. Mert azért, hogy az ajtók közvetlenül a szabadba nyulnak, a felvonások között kellemtelen légnyomat támadt s a második felvonás alatt már olyan hideg volt a színházban, mintha nem is fűtöttek volna. Ezen most segítve lesz, mert az üvegfolyosó megakadályozza a léghuzamot. Azonkívül két új kályhát tettek a színházba, úgy hogy a fűtés maga is jobb lesz, mint ezélt volt.

Egyszóval az első három hónapos színi évad minden tekintetben jónak ígérkezik.

Az első előadás hétfőn, október 1-én lesz.

Ime az első heti műsor:

Október	Nagybérlet	Havi bérlet	Előadás bérlet	Csoport bérlet	Minő darab?
1	1	1	páratlan 1	társalgási 1	Király házasodik
2	2	2	páros 1	operette 1	Ripp van Winkle
3	3	3	páratlan 2	társalgási 2	Dolovai nábob leánya
4	4	4	páros 2	operette 2	Cigánybáró
5	Bérletszünet				Csókón szerzett vőlegény
6	5	5	páratlan 3	operette 3	Sulamith
7	6	6	páros 3	népszínmű 1	Falu rossza

Végül figyelmeztetnünk kell a bérlőket, hogy a hátralékokat fizessék be október 1-éig, különben kénytelen volna a bizottság a már kiadott jegyeket érvényteleníteni.

* **Áldozat.** Nagy és igaz szerelemről szólnak azok a lapok, amelyek Drollinónak, a szegény lovászyereknek szomorúságos szerelmi történetét beszélnek el, melegen és színesen, mély megindulást kelte az olvasóban. A regénynek, melyben Drollinó a hős „Áldozat” a címe. Memini írta s jó fordításban most jelent meg a Legjobb Könyvek című regénytarban. Ez az egy kötetes regény ama olasz művek közül való, amelyek minden művelt nemzet nyelvén megjelennek, hogy az újabb olasz szépliteratúrának híveket szerezzenek. Az író a maga igaz mivoltában festi az olasz viszonyokat s pompásan megrajzolja azt a szenvedélyes, katasztrófába rohanó szerelmet, amelynek hazája Olaszország. Szerelmes szíveknek kedves, bár szomorú ez a történet. A szerelem dicsérete, a szerelem magasztalása foglaltatik benne, poetikusan előadva. Memininek

ez a munkáj, teljesen érdemes volt arra, hogy a válogatott regényeket nyújtó Legjobb Könyvek kötetei között helyet foglaljon s föltétlenül megérdemli, hogy az olvasóközönség figyelmét felhívjuk rá. A kötet ára egy korona s ez árérték egy Légrády testvérek kiadóhivatalában (Váci körút 78.), mint minden könyvkereskedésben megkapható. A Legjobb Könyveknek eddig közreadott 77 kötete díszes kötésben szintén megrendelhető darabonként ötven-ötven krajcárjával.

* **Magyar Bazár.** Ezt a legrégibb, legjobb divatlapot Wohl Janka szerkeszti és az Athenaeum r. t. adja ki. A „Magyar Bazár” az egyetlen magyar divatlap, mely havonként négyszer jelenik meg mindig bő divatrésszel, gyönyörű színes divatképekkel, és illusztrált szépirodalmi melléklettel. A „Magyar Bazár” borítékján anyai tudnivalót közöl a társaságból, háztartásból, regényt, amennyit egyetlenegy sem a hazai divatlapok közül; a „Magyar Bazár” előfizetési ára 1/4 évre 4 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Kerepesi ut 54.

* **Egy kis leány.** May-Armand Blanc bájos regényének a címe ez; annak a finom, szépségekben gazdag, lelki megfigyelésekben mesteri regénynek, amely a Légrády testvérek kiadásában most látott napvilágot. May-Armand Blanc igen érdekes s nem kis érdeklődést keltő mese keretében szerepelteti kellemes alakjait, olyan könyvet nyújtva, melynek olvasását senkinek sem kell eltiltani, mert fiatal leány és nagymama egyaránt lelki élvezetet talál benne. A szép rajzokkal ellátott regény minden könyvtárban helyet foglalhat s hosszú időn keresztül értékes darabja marad. Ezt a művet a legmondosabb anyja is bátran odaadhatja leányainak, mert a regény poetikus szépsége, irodalmi becsé s irányzatának tisztasága csakis fölemelő hatással lehet az olvasóra. May-Armand Blanc „Egy kis leánya” igen díszes kiállításban, tetszetős címlappal került a könyvpiacon s egyike ama kiadványoknak, amelyek a magyar nyomdai iparnak becsületére válnak. A kötet ára 1 ftr 80 kr. Kapható a Légrády testvérek kiadóhivatalában, de megszerelhető a könyvkereskedésekben is.

* **Az angol-bur háború,** a kínai bonyodalom, az olasz király meggyilkolása, mind olyan világ események voltak, a melyekről teljesen kimerítő, részletes tudósítást csak olyan nagy terjedelmű napilap tudott olvasó közönségének adni, aminő hazánkban egyedül az Egyetértés. Az immár 34 ik esztendeje fennálló „Egyetértés”, a külföldi világlapok nagyságában jelenlén meg, nemcsak a belföldi, hanem a külföldi fontosabb és érdekesebb eseményekről is a legkitünőbb, bő tudósításokat adja. Az egész magyar olvasóközönség tapasztalhatja azt évek hosszú sora óta, hogy az „Egyetértés” ezen a téren valóban versenyen kívül, egyedül áll a napi sajtóban. Párját ritkítja az „Egyetértés” abban is, hogy az országgyűlési tudósításaiban pártkülönbség nélkül nagy részletességgel közli a szónokok beszédeit. Politikai értesülések dolgában is mindenkor előjárt az „Egyetértés”. S a ki az „Egyetértés” re fizet elő, az a legkiválóbb szépirodalmi élvezetet biztosítja magának és családjának. Az „Egyetértés” regényesarnokában vagy a legkitünőbb idegen írók fordított regényei jelennek meg, vagy magyar íróink jeleséinek gárdájából ir valamelyik regényt a lap számára. Tárcarovatát ismert nevű írók látják el s Eötvös Károly, a legmagyarabb író, a kinek eddig közölt tárcái hihetetlen sikert értek el. Egyedül az „Egyetértés”-be írja tárcáit. A lap vezére Eötvös Károly, főmunkatársa Kossuth Ferenc, felelős szerkesztője Dienes Márton. Az új évnegyed küszöbén az „Egyetértés” kiadóhivatala (Budapest, IV. páspnövelde utca 8. sz.) szívesen küld mutatványszámot annak, a ki címét egy levelezőlapon beküldi. Az „Egyetértés” előfizetési ára 1/4 évre 10 kor. 1 hónapra 3 kor. 60 fillér.

TÁVIRATOK.

A sah Bécsben.

Budapest, szept. 22. (A „Torontál” ered. távirata.) Bécsből jelentik, hogy a tegnapi este érkezett sah hétfőig marad az osztrák fővárosban, amikor Budapestre érkezik. A magyar miniszterek közül Széll és Hegedüs vannak Bécsben, kik a Muzafer-Eddin tiszteletére rendezendő összes ünnepélyeken résztvesznek.

A néppárt agitációja.

Budapest, szept. 22. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint a „Pol. Ért.” jelenti, holnap és jövő vasárnapon a néppárt nyolc helyen tart népgyűléseket.

Öngyilkos miniszteri titkár.

Budapest, szept. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bárczy Andor miniszteri segédtitkár ma reggel lakásán fölakasztotta magát. Meghalt.

Meglőtt vizsgálóbíró.

Pancsova, szept. 22. (A „Torontál” telefon jelentése.) Tatics Mita, valamikor jobb napokat látott, de néhány év óta teljesen tönkrement és elzüllött alak utontfélen híresztelte, hogy tönkrejutásának Rác Lajos vizsgálóbíró az oka, akin ő véres bosszút fog venni. Ma reggel, mikor Rác bíró rendes szokása szerint valamivel 9 előtt hivatalába ment, már várt reá a folyosón Tatics Mita, bement a szobájába s mielőtt még a formaszertint kihallgatása kezdetét vette volna, Tatics előrántotta revolverét és a mitsem sejtő vizsgálóbíróra több lövést tett. Egyik lövés ágyékra talált a bírót, aki összeesett, a gyilkos pedig a nagy sokadalomban futának eredt, de elfogták s most biztos őrizet alatt van. A vizsgálóbíró sérülése nehéz és aggályosnak mondható. Bár nemesebb részeket nem sértett a golyó, de föltehető, hogy ruhafoszlányokat vitt be a seb üregébe.

Lövés a vásárban.

Pancsova, szeptember 22. (A „Torontál” telefon jelentése.) Pancsován ma van az országos vásár, amelynek sokadalomban gyilkos lövés esett, egy emberéletet követelve áldozatul. Brindu Ádám ozorai oláh ember szemközti találkozott régi ellenségével Szucsmanescu Tódorral. Szó, se beszéd, előrántja tüszőjéből revolverét és egy lövéssel leterítette régi haragosát. A nagy sokadalomban el akart ugran menekülni Brindu, de elfogták s most a pancsovai kapitányságnál van. Szucsmanescu még ott a vásárban meghalt.

A burok.

Budapest, szept. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pretoriából jelentik: Roberts tábornagy ma ide visszaérkezett.

A kínai veszedelem.

Budapest, szept. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hongkongból sürgönyzik: Samsu-ban a boxerek felgyújtották a kápolnát s a benne volt keresztény kínaiakat legyilkolták.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1900. szeptember 22.

A kassáruizlet hivatalos árjegyzései:

Buza	kilo	50 kilogr. ára		kilo	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Bánsági	ó	74	7.40	80	0.—	0.—
Tiszavidéki	„	76	7.35	80	7.75	7.85
Pestvidéki	„	75	7.25	80	7.65	7.76
Bácskai	„	76	7.45	80	0.—	0.—

Rozs	uj	elsőrendű	kilo	70-72	6.80	7.—
„	„	másodrendű	—	—	6.55	6.85
Árpa	„	takarmány	60-62	5.90	5.90	6.10
„	„	égetni való	62-64	5.50	5.50	5.80
„	„	sörfőzésre való	64-66	6.—	6.—	6.—
Zab	„	—	39-41	5.30	5.30	5.50
Tengeri	ó	bánsági	—	—	6.40	6.60
„	„	másnemű	—	—	6.40	6.45

Határidő-üzlet.

Budapest, szept. 22. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) Ugy a kereslet, mint a kínálat kielégítő. Az árak 5 fillérrel emelkedtek. Eladatott 4600 mm. becskereki buza 7.68—7.60 áron. Lebonyolított 377.000 mm.-nyi kötés. Kötések:

Buza szept. végére	7.67—7.68
„ 1901. ápr.	8.10—8.11
Rozs okt.	7.21—7.22
Zab	5.22—5.23
Tengeri szept. végére	6.08—6.10
„ 1901. májusra	4.99—5.—
Repcs okt.	14.30—14.35

Vonatok érkezése és indulása
Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekről.
Érvényes 1900. május hó 1-től.

Erkezik:

a) a nagybecskerek bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
Pancsováról: délelőtt 9 óra 15 p.; délután 5 óra 18 p.
Temesvárról: este 8 óra 34 p.; éjjel 10 óra 18 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
Alibunarról: este 8 óra 34 p.

Zombolyáról: (keskenyvágányú vonalon) délelőtt 11 óra 20 p.; este 7 óra 05 p. (csak minden vasárnapon).

Csőszelekről: (keskenyvágányú vonal) reggel 6 óra 24 p. (csak minden kedden, pénteken).

b) a nagybecskereki (nknbt.) pályaudvarra:

Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Zombolyára: délután 4 óra 36 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 28 p.; délután 5 óra 30 p.
Temesvárra: délelőtt 9 óra 24 p.; délután 4 óra 36 p.
Verseczre: reggel 5 óra 59 p.; délután 4 óra 36 p.
Alibunarra: reggel 5 óra 59 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) délután 5 órakor.
Csőszelekre: (keskenyvágányú vonal) délelőtt 11 óra 30 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnapon).

b) a nagybecskereki (nknbt.) pályaudvarról:

Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p. este 7 óra 05 p.

Nyiltes.

Mint hogy a tavasz előrehaladásával csecsemőt, gyermeket és felnőtét egyaránt fenyeget a járványveszély, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetzként szerepel, másrészt, mert dús szénavegyületmennyiségű, specifikus óvász is a tífusz, cholera és a gyermekek tífusid-szerű tavaszi-nyári hámenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos belbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknél és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénavegyületét fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas betegségeinél pedig nélkülözhetetlen, hűtő, hűgyhajtó és a szomatot csillapító hatásánál fogva.

— Kedvelt borvíz. —

A mohai Ágnes-forrás kezelősége.

Főraktár:

Édeskuty L.
cs. és kir. udvari szállító
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.
Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

426—24.21

Tartományi Rohitschi
Savanyuvíz. Templom- és Styria-forrás.
Világhírű üdítő ital.
Felülmulhatatlan gyógyvíz.
Főraktár Magyarország részére:
Hoffmann Józsefnél Budapesten.
Kapható minden hírnevesebb fűszerüzletben.

458—10.10

Felöltők 7 frttól feljebb
Női kabátkák 5 frttól feljebb
kaphatók 799 x 4
Kovács Gedeon ruha-áru termében.

Hirdetések.

24994/I. szám. Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Aradon.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Gyulafehérvár állomásán levő pályavendéglő bérletére ezenel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet 1901. évi január hó 1-ével kezdődik és tart ezen időponttól számított 3 éven át, vagyis 1903. évi december hó 31 ig.

A bérleti feltételek a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivata os órákban megtekinthetők vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a gyulafehérvári pályavendéglő bérletére“ feliratu borítékba zárt ajánlatok lepecsételve 1900 évi október hó 3 án déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános igazgatási I. osztályánál nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 100, azaz Egyszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi október hó 2-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Az értékpapirok számítandók a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régiebb utolsó napi árfolyam, de soha névértéken felül.

Takarékpenztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1900. évi szeptember hó 5-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

15914. szám. M. kir. államvasutak.

Uj nemzetközi személy- és podgyász-díjsszabás életbeléptetése.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint f. évi október hó 1 én a jelenleg érvényben levő és a magy. kir. államvasutak állomásairól külföldre érvényes összes közvetlen menet és menettérít jegyek árait a különféle forgalmakban fizetendő podgyászviteldíjakat és az ezekre vonatkozó határozmányokat összefoglaló uj „Nemzetközi személy és podgyászdijszabás“ lép életbe.

Ezen díjsszabással az 1899. évi szeptember hó 1 étől érvényes hasonnevű díjsszabás összes pótlékaival, valamint az 1899. évi január hó 1-től érvényes külföldi „Podgyászviteldíjak“ táblázata egyidejűleg érvényen kívül helyeztetnek.

Az uj díjsszabás a m. kir. államvasutak díjsszabás-elárusító irodájában (Budapest, VI. Csen-gery ut 33. sz. II. e.) egy koronáért kapható.

Budapest, 1900. szeptember hó 13 án.

Az igazgatóság.

(Utánnomát nem díjaztatik.)

Hirdetések
felvétetnek
e lap kiadóhivatalában.

132046/900. szám. Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére 1901., 1902. és 1903. években szükséges, évenként mintegy 2600 métermázsas bükfa-kátrányolaj szállítását biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlati minta, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módozatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési (A III. szakosztályánál, Budapest, Andrassy ut 73 sz. II. emelet 43 ajtó) kaphatók.

A szabályszerűen kiállított, ivenként egy koronás magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi október hó 18. déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán oda küldendők és a boríték ezen külcimmal látandó el:

„Ajánlat 132046/900. számhoz.“

Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5% legkésőbb f. évi október hó 17 én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és nem a részletes módozatok betartása mellett állítatnak ki, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1900. évi szeptember hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

123.029. szám. 1900. Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1901. évben, illetőleg 1903. év végéig szükséges különféle bórnemű anyagok szállítását biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlati minta, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módozatok, valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési (A III. szakosztályánál, Budapest, Andrassy ut 73. szám, II. emelet, 43. ajtó) kaphatók.

A szabályszerűen kiállított, ivenként egy koronás magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi szeptember hó 28 án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda küldendők és a boríték ezen külcimmal látandó el: „Ajánlat 123029/1900. számhoz.“ Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5% legkésőbb f. évi szeptember hó 27-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő. Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és nem a részletes módozatok betartása mellett állítatnak ki, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1900. évi augusztus hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Szőlő
legfinomabb minőségben
kilója 25 krajcárért
Dr. Brájjer Lajosnál
Uri-utca.

Alapított 1820-ban

A legbiztosabb és legújabb forrás szőnyegek, bator-
szőnyeg, csipke- és szőnyeggyártás, kárpitok, kárpitok nagyban és kicsinyben

JOANNOVITS DOME

BUDAPEST, IV., Váci-utca 25. sz.

híres gyári nagy raktár. Óriási választék perna és smyrna szőnyegekben.

Attafélek tudott dolog,
hogy a szépség elérésére, tökéletesítésére és fenntar-
tására a legkiválóbb és legbiztosabb a Földes-féle

MARGIT-KRÉME

Ara: 2 kor., kis tégely 1 kor., szappan 70 fillér, pudor 1.20 kor.

Készítő: FÖLDES KELEMEN gyógyszerész,
ARADON.

Kapható minden gyógyszerárban.

SANTAL EGGER

specifikus értékű szer

mindazon esetekben, hol az orvosok Santal-olajat vagy Copalait ajánlanak.
SANTAL EGGER az igen drága és tisztá keletindiai Santal olaj tartalma miatt igen hatásos
az ifjúság bántalmáinál, miért az orvosok is rendelik.

Csak a törv. védett „Eggert” védjeggyel valódi.
Ara 3 korona — eredeti üvegben. — Vidékre 3 korona 40 fillér előleges befizetése után
bármentve küldi

„NADOR Gyógyszertár”, Budapest, VI., Váci-körút 17.

SCHWARTZ-féle

Páratlan
és nélkülözhetetlen
foglászító szer a

THYMOL

fog-kréme

1 tubus 60 fillér.

Mindenütt kapható.

KÖSZVÉNYÉS CSÚZ

egyedüli biztos gyógyszer a híres

CSÚZ- és KÖSZVÉNY-ÉTER.

Néhányzori bedőrzés után kigyógyít minden csúz, köszvény, reumabán-
talmat, fejfájást, szurást, szaggatást, fogfájást stb. Egy üveg 2 kor., postán
2 kor. 60 fillér előzetes befizetése után bármentve küldi az egyedüli készítő

STEINER MIHÁLY városi gyógyszerész TEMESVÁR, Szé.-György-tér 12.

Ezerszer kipróbált, a legtöbb betegségnél gyógyító házi
gyógyszer a

Feller-féle ELSA-FLUID

Egy kisérlet és mindenki állandóan fogja használni.

12 üveget 6 koronáért bármentve küld az egyedüli készítő

FELLER V. JENŐ gyógyszerész
STUBICA, Fő-utca (via Csáktornya.)

legfinomabb egészségügyi egyiptomi

SZIVARKA-HÜVELY

100 db 36 fillér, 2000 db 1 kor., 5000 db 1.5 kor.

postán bármentve küld

ENGEL LAJOS SZEGED

Óvakodjunk
értéktelen
utánzó
okok

Brady-féle **MARIACELLI GYOMORERŐSÍTŐ**

200 év óta előmár-
kítónó hatásúak, gyomorbetegségeknél,
savgyógyításnál, nehézemésnél stb. Ellen-
támasztó szer. — Kapható minden
gyógyszertárban. — Központi elárúzó:
BRADY KÁROLY
„Magyar Királyi” gyógyszerész
Bécs, I. Fleischmarkt 1., honnan 3 kis üveg 2.40 kor.
-vagy 2 nagy üveg 2.80 kor., bármentve küldetik.

PSEPHOFER J.

Orvosiilag ajánlott legrégibb
házi szer a rossz emésztés összes
következményei ellen.

Non azoboda hánygásra
egy háztartásban sem.

Csak akkor valódi, ha minden
doboz fedelén a „PSEPHOFER 1”
úró vére látszik látható.

**KI AKAR
egyeset önkéntes
LENNI?**

A ki az elölt iskolákat nem végezte,
az is lehet egyeset önkéntes. — A ki
már sor alatt állott, elköveti. Születés
év közlendő. — Prospektus ingyen küldi.

LICHTBLAU ALBERT
a katonai élet. tanf. igaz. Debreczenben.
Tanbiztosítók: oddei Drauzeniz J. m. kir.
honvéd ezredes ny. és Bayer A. cs.
és kir. őrnagy ny. Felügyelő: a nm. val-
lás- és közokt. m. kir. miniszter megbí-
zással a tank. kir. főigazgató.

Budapest legújabb látványossága a

BELOGRADSKA KÁVÉHÁZ

IV., Kigyo-tér 2. (Klotilli főhercegné
palotáján.)

Vidékre találkozó helye. — Lin: STUBER SÁNDOR.

Vidékiek kedvenc találkozó helye

KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglő elsőrangú étterme.

Budapest, VI. Andrásy-ut 39.

Kitűnő magyar konyha. — Valódi tiszta borok és a
világírú „Pachorbräu” egyedüli kimerése.

Simon Fajó hírnevű

PÁRIS szállodája

Budapest, Váci-körút 24.

100 szoba 1 főtől feljebb kiszolgálással együtt. Für-
dő, elegáns kávéház, étterem, sörcsarnok a házban. VII.
Lajos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok felé.

**WONNIG
WILHELM**

BUDAPEST, Váci-körút 31.

Legjobb és legújabb
szőnyeggyártás, kárpitok,
kárpitok nagyban és kicsinyben.

A legjobb órákat
legszilárdabb és legújabb órákat

RÉSLETFIZETÉSRE

szigorúan szabott árakon szállítja Magyarország e nemben
első és legnagyobb üzlet.

BRAUSWETTER JÁNOS kronométer-órák
SZEGEDEN.

Arjegyék 2000 képpel ingyen és bármentve.

GOLIÁT MALATA SÖR

Kiváló üdítő ital és gyógyszerelőre is szolgál.

ÁJÁNLÁK: Dr. Korányi és Dr. Kéthly egyetemi tanár urak le-
gyógyításnál, vérszegénység, emésztési zavaroknál, gyengeségnek stb.

Gyár és megrendelési hely:
KÖBÁNYAI KIRÁLY-SÖRFŐZŐ, KÖBÁNYA.

FRATELLI DEISINGER

küld

Fluméból vagy Triestből

5 kgr. Cuba kávé, válogatott . . . 15 kor. 68 fill.

5 . Ceylon gyöngykávé . . . 17 . 15 .

elvámolva és bármentve.

ARJEGYZÉK INGYEN.

**BENZIN-MOTOROK
LOKOMOBILOK**

és GÁZMOTOROK ipari és gazdasági célokra

OSERS és BAUER gyárából

a legjobb és leghíresebbek a létező szerkezetek között.

Vezérlőviselés és raktár: **DÉNES B.**
Budapest, VI., Váci-körút 61.

képes arjegyék ingyen.

Portbor, Sherry, Malaga, Madeira,
Marsala, Chablis,
Rajza- és Mosel-borok.

Kaphatók minden jobb üzlet- és
összegegy-korokakételekben, az általán,
kávéházak és éttermekben.

Podegar

**SZABADALMAK ÉRTÉKESÍTŐ
VALLALAT**

BUDAPEST

ERZSÉBET KÖRUT 17.

Bel- és külföldi szabadalmak kiesz-
külése, értékesítése és finanszírozása.
Védjegyek és mástrák lejtromozása.

Elegrangú kénes hővízi gyógy-
fürdő, páratlan gőzfürdővel leg-
modernebb iszapfürdővel, pom-
pás ásványvíz uszodával, ké-
és kád-fürdővel. — 200 kényel-
mes lakószobával. — Prospektus
kivántra ingyen és bármentve.

CSÁSZÁRFÜRDŐ

téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Oh jaj! Kétség, rekedtség ellen gyors és kitűnő
eredménnyel használhatók az

EGGER-FÉLE MELLPASZTILLÁK

Doboz 1 korona és 2 korona.
Próbadoz 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban és a főraktárban:
Egger molhaszítilla
szabadított meg.

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Ha öszül a haja,
használja a kitűnő Zoltán-féle HAIR-REGENERÁTOR, mely nem fest, ha-
nem a haj eredeti színe adja vissza. Üvege 2 korona. Bármentve
2 kor. 80 fillér. **ZOLTÁN BÉLA** udvari szállító gyógyszerárban
Budapest, V., Nagykörút-utca 23. sz. Szabadság-tér sarkán.

100.000
sorsjegy.

50.000
nyeremény.

Minden második
sorsjegy nyer.

A jelenkor legnagyobb nyeresé esélyű
sorsjátéka a III. kir. szab.

OSZTÁLYSORSJÁTÉK.

Megrendelések intézendők:

GAEDIGKE A. BUDAPEST
IV., Kossuth Lajos-utca 17.

Havonta
egy húzás.

Tervezet ingyen
és bármentve.

Ügynökök
kerestetnek.

vérnyógyítás — Hemopatia
feltalálja és egyedül képviseli

Dr. KOVACS J. egyet. orvost.
rendel. intézetében, Budapest, V. Váci körút 18.

Legbiztosabb és legújabb gyógy mód régi és súlyos
betegségekben. Eredményei folyton bámulatosan terjed
egy a bel- mint a külföldön! Sikeres gyógyít számtalan
oly esetben is, mikor a modern orvosi tudomány már le-
számolt a beteg életével.

Hirdetéseket, reklámokat legelőszöbhan
közölhet az
összes bel- és külföldi lapokban az
ALFALANOS TUDOSITO
Tulajdonos: LEOPOLD GYULA szerkesztő.
Hirdetési osztálya (Budapest, VII., Erzsébet-körút 31.)
Szakszerűen, pontosan és lelkiismeretesen
eszközölkének az összes megbízások
Külsővetések ingyen.

H i r d e t é s e k
felvételnek
a „Torontál” kiadóhivatalában.

Megyei telefon 106.

Megyei telefon 106.

Kishirdetések.

Egy szó ára 4 fillér.

Julius hó 1-től kezdve semmiféle hírlapi beiktatás után a szokásos 30 krajcáros bélyegilletéket megfizetni nem kell. Tehát a cimmel ellátott

kishirdetések

is bélyegmentesek.

Minden kishirdetés beiktatása legalább 60 fillérbe kerül és 15 szó lehet, minden további szó 4 fillérbe, vastagabb betűből 8 fillérbe kerül.

A kis hirdetések előre fizetendők. Értékeseket a kiadóhivatal ad; levélbeli kérdésekre a válasza való bélyeg melléklendő.

Telefon-értesítéseket nem ad a kiadóhivatal.

Legelőszerebb a hirdetésilletéket postautalványon küldeni a szöveget a szelvényre írni.

Amennyiben levélben küldetik a hirdetés, úgy az ára bélyegben is mellékelhető.

Jó és olcsó házi-kosztot

kaphat egy rendes és tiszta háznál 3 vagy 4 ur. Bővebb felvilágosítás e lap kiadóhivatalában. 339

Irodai gyakorok

kerestetik. Cim e lap kiadóhivatalában. 393

Legjobb zongorák

a Keresztély-félék. Budapest. Váci-kört 21. sz. (Iparudvar.) Szép kivitel, nemes hangzat, feülmulhatatlan tartósság és olcsó árak nagy előnye! Minden egyes darabra 10 évi jótállás. Kevéssé használt, jókarban levő zongorák mindig kaphatók. Ócska zongorák becsérélhetnek: Keresztély, Váci-kört 21. 281

Birtok.
780 hold, Zemplénmegyében, gyönyörű kastély, park, 125.000 forintért eladó. Kuchta Daniel, Tiszolc. 403

Álmatlanság.
Nincs ember, akit egyszer-másszor álmatlanság ne gyötörne, aki attól megszabadulni óhajt, rendelje meg a következő című könyvecskét: »Az álmatlanságnak minden orvos-szer nélkül való gyógyításáról«. Bérmentve 2 koronáért, mely bélyegeken is megküldhető, megküldi: Szalay Miklós, Eger (Heves-megye). 317

Vadászok!
Lövött vadat vásárolj! Aranyosi András vadkereskedő, Budapest, Központi vásárcsarnok. 329

Nyomda.
Kitűnően berendezve, nagy megrendelőkkel, napilap nyomással, évi 60.000 korona kimutatható forgalommal, az ország egyik legjelentékenyebb nagyforgalmu városában, más vállalkozás miatt eladó. Csak olyan reffektánsok vétetnek figyelembe, kik készpénzzel rendelkeznek. Ajánlatok »Nyomda« jelleg alatt Goldberger A. V. hirdetés irodájába Budapest, Váci-utca 20. küldendők. 412

Eladó birtok.
Sürgősen, Szatmár, Nagy-Károly városokhoz közel, 20 hold udvar-kerthben lakásokkal, gazdasági épületekkel, 135 hold kitűnő szima fekvésű szántó, 67 hold kaszáló, 48 hold legelővel, őszi vetésekkel 27.500 forint, 18.000 forint amortizációs kölcsön levonásával sem kell egyszerre lefizetni. Masik helyen, Szatmártól felőrányira, 122 hold szima fekvésű szántó-kaszáló, három belsősegen lakások, gazdasági épületek, őszi és tavaszi vetőmagyakkal, tengeri feles terméssel 11.800 frt, 8000 forint teher levonása után sem kell egyszerre lefizetni. Nagyon sok alkalmi vétel. Keves pénzrel, sőt teherrel lehet általam bármily kiterjedésű birtokokat vásárolni. Kik földbirtokokat, erdőbirtokokat eladni vagy venni óhajtának, forduljanak bizalommal Pál János szatmári földbirtokoshoz. 409

Műtrágya

ugymint **16% szuperfoszfát**

és **csontliszt szuperfoszfát-amoniakkal**
(szavatolt beltartalma 10% foszforsav, 3% légeny).

Továbbá **szőlő-trágyát**

az őszi idény alatt raktáron tart és eredeti gyári áron kisebb mennyiségben is elad

BRAUN ÁRMIN

Nagybecskerek, a zalahnai kénkovand-ipar részvénytársaság brassói kénsav és műtrágya-gyár vezérképviselője.

Tűzifa-ügynökség

elfogad megrendeleseket gyertyánfára a legjutányosabb árak mellett.

GALLER PÉTER.
a „Korona“-szállóval szemben.

Világosság!

Az öntestestő szálampám, csillár, lantorna stb. gyönyörű fehér, tényes gázieny szolgálnak. *Csövezetek vagy lámpák nem szükségesek. Korom és szag nélkül égés és teljesen veszélytelen világítás. Ezen a világítás lámpák izótestekkel vagy közönséges pillangó égőkkel szállíthatnak.*

Spiritusz izófény égők, állandó melegáramító láng nélkül, minden petroleum lámpára alkalmazható! Spiritusz használat óránként 3 fillér.

Uj! „Ökonóm“ spirituszgáz izótestestesték intenzív szabadgázható gáslánggal, mindenkor használatra kész, gyors ütés és 1500. Egy teljesen felszerelt készletük ára darabonként 7 korona 50 fillér.

Izzótestestek szállítható állapotban darabonként 70 fillér. 790-42

— Árjegyzékek ingyen és bérmentve. —
Johannes Heuer, Wien VI. Gumpendorferstrasse 30.

M. K. EGYETEM

HEGYTANI INTÉZETE

KRISTÁLY

SZTLUKÁCSFÜRDŐI HEGYFORRÁS

IGER TISZTA BICARBONÁT

ÁSVÁNYVIZ

KAPHATÓ FÜSZERKERESKEDESEKBE, VENDEGLÖKKEBEN ÉS MINDEN VASUTI ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

Nagybecskereken:
Szauer Árpád, Schnitzler Lipót, Haidegger Odön, Prandell Rezső, Wischt Ferenc, Armbruster József, Weiterschan J., Deixner Lipót, özv. Guttman Jakabné, Schlesinger Sándor kereskedésében. 651-x.10

Szivattyuk MÉRLEGEK

mindennemű házi, mezőgazdasági, építkezési, ipari és egyéb célokra. Legjobb gummi- és kender-tömlők.

= Mindenféle csövek. =

Szivattyu- és gépgyártási betéti társaság 309-26.25

I. Schwarzenbergstrasse 6. **W. GARVENS, Bécs** I. Wallfischgasse Nr. 14.

Kaphatók gép-, vas- s egyéb hasonló kereskedésekben, technikai és vízvezetési üzletekben, kútfuró-vállalatoknál stb.

Kérjenek határozottan Garvens-szivattyukat, illetve Garvens-mérlegeket.

— Árjegyzék ingyen és bérmentve. —

Keil-lakk

(Glaser)

legkitűnőbb mázó-liszter puha padló számára.
1 nagy palack ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs
legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 45 kr.

Arany-fénymáz
képkeretek stb. bearanyozására. 1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glaser“-fénymáz.
Legjobb szer mosdó-asztalok, stb. ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.
1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.
Mindenkör kaphatók: 716-87

Ro'sa Ignác cégnél Nagybecskerek.

MIÉRT van annyi utánzat? MERT

valódi Eisenstädter-féle

Linoleum padló-zománc

a törv. bej. „vaslovag“ védjeggyel a legjobb és legtartósabb fénymaz puha padlóknak és konyhabutoroknak bemázolására.

Az Eisenstädter-féle Linoleum padló-zománc egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép fényvel bír és tartósság tekintetében eddig fölülmulhatatlan. A következő változatokban kapható: 1. sz. sárgásbarna, 2. sz. sötétbarna és 3. sz. mahagonibarna.

Nagy elterjedtségénél fogva különböző hasonhangzásu nevek alatt értéktelen utánzatokat hoznak forgalomba, miért is kérjen mindenki kizárólag csak Eisenstädter-féle Linoleum padló-zománcot, a törvényesen bejegyzett „vaslovag“ védjeggyel.

Eisenstädter Testvérek
lakk- és festékgyára, Bécs.

Kapható Nagybecskereken: Amend Rudolf, Armbruster József, Haidegger Odön, Prandell Rudolf, Rózsa Béla, Rózsa Ignác és Schlesinger Gerzon cégeknél. 235-23.13